

Dette innholdet er hentet fra www.agropub.no

DYRK SELV: Søtpoteten blir mer populær i Norge. Nå kan du prøve deg selv, i stedet for å gå i butikken. Småskala dyrkere har lyktes så langt nord som Trøndelag.

Norsk søtpotetdyrking?

Publisert: 2. nov. 2021 | Oppdatert: 3. nov. 2021 kl. 11:29

Forfatter: Grete Lene Serikstad (<mailto:grete.lene.serikstad@norsok.no>)

Årlig importeres det mange tonn søtpotet til Norge. Kanskje kan noe av denne importen erstattes med norsk produksjon? Det er nå utgitt en svensk dyrkingsveiledning for søtpotet.

Søtpotet er en gammel kulturplante og dyrkes i stor skala i mange tropiske og subtropiske land. Den er en krypende, flerårig vekst i vindelfamilien og er ikke i slekt med andre kulturvekster som dyrkes i Norge. Det er de oppsvulmede og knollformede røttene som brukes til mat. Skallet er fra lyst brunt til rødt av farge og fruktkjøttet kan være blått, orange eller hvitt.

Etter hvert som interessen for konsum av søtpotet har vokst i Norge, har flere småskala dyrkere prøvd å dyrke denne veksten i Sør-Norge og så langt nord som Trøndelag. NIBIO avdeling Landvik ved Grimstad har hatt et prosjekt med dyrking i større skala i samarbeid med en grønnsaksprodusent på Nøtterøy. Deres erfaring var at med et avlingsnivå på rundt 2,5 -3,0 tonn per daa er det god lønnsomhet i produksjon av søtpotet, sjøl med vesentlig større arbeidskostnader enn mange andre grønnsakskulturer. De oppnådde størst avling på lett jord. Rundt 20 sorter ble prøvd ut, og sortene Beauregard og Erato Orange kom best ut. De Haes Gartneri selger økologiske søtpotetknoller av sorten Erato i ulike farger.

Dyrking av søtpotet krever mye varme for å lykkes, både ved oppformering, i sesongen og etter høsting. Stiklinger, også kalt slips, produseres ved at morknoller varmes opp til rundt 29 °C i rundt to uker i mars-april. Morknollene kan dyrkes videre i drivhus før stiklingene skjæres løs og plantes ut på friland. I Sverige selges også pluggplanter. Optimal veksttemperatur er rundt 25 °C, så fiberduk må benyttes. Globalt er virus et alvorlig problem, men i Norge er det ingen kjente skadegjørere.

Skal søtpotetene lagres, må de varmebehandles i 1-2 uker rett etter høsting. Dette gir sterkere skall og omdanning av stivelse til sukkerarter. Optimal lagringstemperatur er 13 °C.

Stiklinger, også kalt slips, produseres ved at morknoller varmes opp ved gode lysforhold. Foto: Susanne Friis Pedersen

Randi Seljeåsen ved NIBIO Landvik har bred erfaring med grønnsaksdyrking i Norge. - Hva tror du om mulighetene for dyrking av økologisk søtpotet i Norge?

-Lengda på vekstsesongen i Norge ligger helt på grensa for dyrking av søtpotet. Planten vokser best ved høye temperaturer og responderer godt på klimaforbedrende tiltak som planting på sort, nedbrytbar folie og dekking over plantene med fiberduk. Plantene klarer seg med moderate mengder nitrogen. Det tar tid før planten dekker hele dyrkingsarealet og ugras mellom senger med folie kan derfor bli et problem som medfører oppformering av ugrasfrø. Ved dyrking etter langvarig eng kan man få utfordringer med smeller-larver som gnager ganger i knollene. Ut over dette er det ikke registrert problem med skadedyr i norsk klima. Virus er et kjent problem i internasjonal sammenheng og det er derfor viktig å benytte kontrollert settemateriale. Ved opptak er knollene utsatt for kjøleskade med råte som resultat og de skal derfor helst høstes ved temperaturer godt over 5 grader og gjerne i tørre forhold. Forøvrig er det ingen kjemiske sprøytemidler godkjent til bruk i søtpotet per i dag. Søtpotet er absolutt en aktuell vekst for småskala økologisk dyrking i områder med lang vekstsesong, sier Randi Seljeåsen.

Den svenske dyrkingsveiledningen bygger på erfaringer fra et treårig prosjekt hvor Sveriges Lanbruksuniversitet og Hushållningsselskapet i Skåne samarbeidet med flere andre instanser.

Hansson, O. 2021. *Svensk sötptetatis - Odlingsmanual för inhemsk produktion (Lenke: <https://hushallningssallskapet.se/wp-content/uploads/2016/10/odlingsmanual-sotpotatis.pdf>)* . Sveriges Lantbruksuniversitet, HIR Skåne & Elitplantstationen

Feil eller mangler i artikkelen? Kontakt oss på agropub@norsok.no